

SPIS TREŚCI

Objaśnienie ważniejszych skrótów	11
Wstęp	13

ROZDZIAŁ I

Prawa pacjenta i obowiązki lekarzy oraz zakładów leczniczych

1. Deklaracja praw pacjenta	17
2. Europejska Konwencja Bioetyczna	20
3. Prawa pacjenta i obowiązki lekarzy oraz zakładów leczniczych	21
4. Roszczenia w razie naruszenia praw pacjenta	31
5. Rzecznik Praw Pacjenta	33

ROZDZIAŁ II

Prawo do leczenia w Polsce i w Unii Europejskiej

1. Prawo do świadczeń leczniczych w Polsce w Narodowym Funduszu Zdrowia	37
1.1. Zasady ogólne	37
1.2. Kolejność udzielania świadczeń leczniczych	41
1.3. Obowiązek ustawowy udzielania świadczeń leczniczych	42
1.4. Prawo świadczeniodawców do wynagrodzenia ze środków publicznych	43
1.5. Odpowiedzialność NFZ za naruszenie praw pacjentów do świadczeń leczniczych	46

2. Prawo do leczenia w państwach Unii Europejskiej według prawa unijnego (napisał dr Marcin Śliwka)	48
2.1. Prawo do świadczeń zdrowotnych a Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej	48
2.2. Zasady koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego	49
2.3. Ustawodawstwo właściwe dla świadczeń zdrowotnych	51
2.4. Dostęp do świadczeń zdrowotnych w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	53
2.5. Prawo do leczenia na gruncie Dyrektywy w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej	63
2.6. Prawo obywatela polskiego do uzyskania świadczeń zdrowotnych poza granicami RP	68

ROZDZIAŁ III

Odpowiedzialność cywilna lekarza

1. Ogólne zasady odpowiedzialności cywilnej	73
2. Podstawy prawne odpowiedzialności lekarza	76
3. Obowiązki lekarza – dołożenie należytej staranności czy zobowiązanie rezultatu	81
4. Przestępstwa odpowiedzialności	85
4.1. Szkoda	85
4.2. Wina lekarza	87
a) Obiektywny element winy	87
b) Subiektywny element winy	88
c) Stopień winy	94
d) Ciężar dowodu winy	96
4.3. Związek przyczynowy	103
5. Wynagrodzenie szkody	110
5.1. Odszkodowanie	110
5.2. Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę	114

5.3. Przyczynienie się poszkodowanego	123
5.4. Roszczenia osób bliskich w razie śmierci poszkodowanego	128
6. Odpowiedzialność lekarza w zespole operacyjnym	131
7. Odpowiedzialność cywilna lekarza a odpowiedzialność pracownicza	140
8. Przedawnienie roszczeń	143

ROZDZIAŁ IV

Poszczególne przypadki odpowiedzialności lekarza

1. Zgoda pacjenta	149
1.1. Przedmiot i skutki zgody	149
1.2. Forma zgody	155
1.3. Zgoda zastępcza	160
1.4. Działanie bez zgody pacjenta	165
2. Przekroczenie zakresu zgody pacjenta	168
3. Obowiązek poinformowania pacjenta o ryzyku i skutkach zabiegu lekarskiego	174
3.1. Obowiązek informacji	174
3.2. Zakres i przedmiot informacji	180
3.3. Ryzyko szczególne	187
3.4. Obowiązek informacji wobec innych osób	191
3.5. Obowiązek informacji w razie odmowy pacjenta poddania się leczeniu	192
4. Przymus leczenia i innych zabiegów medycznych	194
5. Postępowanie lecznicze wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	202
6. Odmowa udzielenia pomocy	209
7. Zwłoka lub zaniechanie dokonania zabiegu	213
8. Dokonanie zabiegu wymagającego specjalnych kwalifikacji	214
9. Stosowanie zarzuconych lub niesprawdzonych metod i środków leczenia	218

10. Dokonanie zabiegu oczywiście zbędnego	222
11. Pozostawienie ciał obcych w polu operacyjnym	225
12. Błąd sztuki lekarskiej	228
13. Eksperyment medyczny	268
14. Zabiegi chirurgii estetycznej (plastycznej)	250
15. Wydawanie świadectw, opinii i orzeczeń lekarskich	255
16. Niezachowanie tajemnicy lekarskiej	262
17. Brak oględności i taktu w postępowaniu	267
18. Badania preimplantacyjne i prenatalne	269
19. Przerwanie ciąży	275
20. Szkoła wyrządzona dziecku poczętemu	282
21. Roszczenia z tytułu <i>wrongful conception, wrongful birth, wrongful life</i>	286
21.1. <i>Wrongful conception</i>	286
21.2. <i>Wrongful birth</i> i <i>wrongful life</i>	293
22. Prokreacja medycznie wspomagana	312
22.1. Sztuczne zapłodnienie	313
22.2. Zastępcze macierzyństwo	317
22.3. Zapłodnienie <i>in vitro</i> . Status embrionu. Prawo do dysponowania embrionami	325
22.4. Prawo dziecka do poznania swojego pochodzenia genetycznego	341
22.5. Zapłodnienie <i>post mortem</i>	343
23. Inżynieria genetyczna	345
24. Zabiegi sterylizacji	356
25. Przeszczepy komórek, tkanek i narządów	362
26. Działanie lekarza w stanach terminalnych. Prawo chorego do godnej śmierci	374
27. Ochrona dawców krwi	382

ROZDZIAŁ V**Odpowiedzialność cywilna pielęgniarki, położnej,
personelu medycznego**

1. Charakter prawny działania i obowiązki pielęgniarki
i położnej 385
2. Odpowiedzialność cywilna pielęgniarki, położnej 391
3. Odpowiedzialność cywilna innego personelu
medycznego 399

ROZDZIAŁ VI**Odpowiedzialność cywilna zakładu leczniczego**

1. Przekształcenia systemu organizacyjnego zakładów
leczniczych 401
2. Odpowiedzialność publicznego zakładu leczniczego –
ewolucja odpowiedzialności 408
 - 2.1. Podstawa odpowiedzialności 408
 - 2.2. Odpowiedzialność za winę lekarza lub personelu
medycznego 410
 - 2.3. Odpowiedzialność za „winę organizacyjną” 412
 - 2.4. Odpowiedzialność za zakażenia szpitalne 422
 - 2.5. Odpowiedzialność na zasadach słuszności 432
 - 2.6. Zmiana stanu prawnego – zgodnie z Konstytucją RP
i nowelizacją kodeksu cywilnego 437
3. Odpowiedzialność niepublicznego zakładu leczniczego . . . 445
4. Odpowiedzialność za świadczenia zdrowotne zamówione
przez organy administracji rządowej, samorządu
terytorialnego lub publiczne zakłady lecznicze 450

ROZDZIAŁ VII

Odpowiedzialność gwarancyjna i ubezpieczeniowa za szkody wyrządzone przy leczeniu i „wypadki medyczne”

1. Gwarancyjna odpowiedzialność państwa	453
2. Ubezpieczeniowe i gwarancyjne modele kompensacji szkód wyrządzonych przy leczeniu	457
2.1. System odpowiedzialności lekarzy i szpitali na zasadzie ryzyka i ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej . . .	461
2.2. Ubezpieczenie na rzecz pacjenta	461
2.3. Szwedzki model ubezpieczenia na rzecz pacjenta	462
2.4. System ubezpieczeniowo-gwarancyjny we Francji	465
2.5. Kompensacja szkód ze zdarzeń medycznych w Polsce . .	472
2.6. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lekarza i zakładu leczniczego oraz ubezpieczenie szpitali od zdarzeń medycznych w Polsce	476

ROZDZIAŁ VIII

Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez leki

1. Uwagi ogólne	483
2. Odpowiedzialność producenta leków	486
3. Odpowiedzialność apteki	494
4. Odpowiedzialność lekarza i szpitala	495
5. Odpowiedzialność państwa	500

Wykaz aktów prawnych	503
--------------------------------	-----